☛ Med nästa nummer följer till våra prenumeranter ***Musikbilaga I,*** innehållande för piano: *Vårstämning* af Adrian Dahl, *Un bibelot* af Ika; sång: *Trädgårdsmästaren* af Aug. Körling.

N:o 4. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 15 Februari 1890. | Pris: Helt år 5 kr., Lösnr 25 öre Annonspris: 10 öre (15 öre utl.) petitraden. | Årg. 10.

August Körling.

Det är mera sällan vi få tillfälle att tala om musiklifvet i våra landsortsstäder, emellertid har utom från rikets andra stad och den nordiska universitetsstaden äfven från de mera betydande städerna i vårt land stundom af oss kunnat meddelas redogörelser för dervarande musiksällskaps tillvaro och verksamhet. Denna musikaliska verksamhet är likväl ofta helt och hållet beroende af för tillfället disponibla krafter samt förmågan och intresset hos dem, som stå i spetsen för de resp. musiksällskapen, hvartill naturligtvis äfven kommer den omständigheten, att dessas arbete i tonkonstens tjenst i tillräcklig grad måste understödjas af allmänhetens intresse och uppmuntran för att kunna existera. Af en förteckning öfver landsortens musiksällskap, hvilken meddelades i den för omkr. ett år sedan utgifna musik-kalendern »Dur och Moll» af Musikal. akademiens bibliotekarie Frith. Cronhamn, framgår att musiksällskap då existerade i ett dussin landsortsstäder, men att äfven i ett lika stort antal sådana sällskap funnits men nu nedlagt sin verksamhet. På det hela taget tro vi dock att intresse för tonkonsten och hennes höjande äfvensom sammanslutning af krafter till vinnande af detta mål vinner allt mer och mer utbredning i vårt land och särskildt i dess folkrikare städer. Emellertid beror, som sagdt, mycket här vid lag derpå, om en skicklig och nitisk ledare står i spetsen för ett samhälles sträfvande i denna väg, och i en snar framtid, om sådan finnes att tillgå och lyckan är god, kanske man får nöjet bevittna tillvaron af stadgade musikföreningar hos oss »från Ystad till Haparanda».

Den förstnämnda af dessa städer anförde vi icke utan skäl; ty densamma förtjenar äran att för närvarande ställas bland de främsta af våra landsortsstäder i fråga om kärlek till och utöfning af tonkonsten. Att en af vår operas förnämsta konstnärinnor och en af vårt lands bästa och mest uppburna sångare tillhört eller tillhöra vår sydligaste stad, som ju Ystad förmenas vara, har länge ledt uppmärksamheten dit. Men hvad som icke så allmänt torde vara kändt är att tonkonsten der står och länge stått i en så frisk blomstring, samt att en drifvande kraft dertill ligger i förmågan hos den man som är »trädgårdsmästaren» i den planteringen, nämligen musikdirektören *August Körling,* och hvilkens efterföljansvärda verksamhet i detta hänseende vore tillräcklig att fängsla uppmärksamheten vid hans person, hvars yttre vi fått tillfälle att presentera den musikaliska allmänheten med den bild, som illustrerar detta nummer.

Körling intager emellertid som musiker en framstående plats icke allenast inom det samhälle, der han nu verkar och länge verkat såsom sådan, utan han intager äfven — hvilket icke är nog kändt och erkändt — ett framstående rum bland Sveriges nutida tonsättare, detta förnämligast eller egentligen som sångkomponist, alldenstund hans af trycket utgifna verk endast, hvad vi veta, utgöras af sånger, dels flerstämmiga, hvaraf några erhållit täflingspris, dels solosånger. Såväl af de förra som af de senare hafva några gifvits här i hufvudstaden på offentliga konserter och väckt välförtjent bifall; särskildt har tonsättarens vän Salomon Smith inlagt förtjenst i att göra oss bekanta med hans solosånger. En samling af *Fyra sånger* för basbaryton är också tillegnad denne sångare. I denna samling är det i synnerhet »Behagen» till text af Runeberg och »När stjernehären blänker» af Wirsén, hvilka gjort sig mycket omtyckta, men äfven de båda andra »Drömlif» och »Ein Blick des Aug's» äro förtjenstfulla. Då vi nu kommit att tala om Körlings solosånger med

August Körling.

piano vilja vi fortsätta uppräknandet af de få utgifna sådana. Vi finna då vidare (med utsättande af text författarens namn inom parentes) följande: *Tre dikter* (Th. Lind): »Fröjd och qval», »Hvi dröjer du?», »Din bild»; »Sagorna» (Bäckström); *Tre sånger* (Klockhoff): »Vackra lilla flicka», »Gud vet hvar han vankar», »När våren står i blom«; *Två sånger* för mezzosopran: »Drömmens lycka», »I sommardagar»; »Vogt paa dit öie» (Drachmann), »Flyg ej undan» (Runeberg), »Slumra bölja blå» (Östergren); »Fjerran på enslig stig» (Fallström).

Bland de få tonsättare, som nu i vår tid med större framgång egna sig åt mansqvartettens odling, synes Körling stå främst. Af »Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande» har han vid sällskapets pristäflan två gånger erhållit 1:a priset, ena gången för 6 mansqvartetter och den andra för balladen »Sten Sture», som vann mycket bifall, då densamma förra året utfördes här i hufvudstaden af sällskapet P. B:s sångkör. De förstnämnda, af sällskapet utgifna, benämnas »Bort!», »Det fins en gosse och han är min», »Dryckesvisa», »Hvad liknar du fagra flicka?», »I vårens tid», »På minnesdagen»,

I fråga om Körlings förmåga som tonsättare kunna vi åberopa en kompetent domare, nämligen Ludv. Norman. Norman var, som allmänt är kändt, en lika sakkunnig som ärlig konstdomare och tillika allt för gedigen och ädel att icke i sin konstkritik hylla den humanism, som en och annan af hans epigoner synas vilja kasta öfver bord. Vi kunna ej här neka oss nöjet att anföra hvad Norman yttrat vid sin anmälning (1884) af några Körlings sånger, såsom en god belysning af Körlings konstnärskap. De tre sångerna till ord af Th, Lind tagas först i betraktande.

»En blott *flygtig* blick in i detta nothäfte», säger Norman, »är tillräcklig att öfvertyga om, att man här icke, oaktadt det nya tonsättarenamnet, har en nybörjare för sig. Det gifves ännu lyckligtvis tonsättare, som, försakande all förtidig berömmelse, qvarhålla barnen af sin fantasi så länge i hemmet, tills de der erhållit all den ans och vård som ansetts nödvändiga innan de sändas ut i verlden, öfverlemnade åt en oviss framtid. Till denna klass kan hänföras den författare, som vi nu för första gången offentligt möta. Redan i slutet af 1850-talet uppträdde hr Körling i kgl. Musikaliska akademiens kompositionsklass med en stråkqvartett, som då väckte allmänt uppseende och skulle kanske gjort det än i dag. Som skapande konstnär har man sedan dess icke, med undantag af det lilla samhälle, der han länge haft sin verkningskrets (staden Ystad), hört något om honom förr än nu, då han debuterat med ett litet sånghäfte, som i många afseenden förtjenat att uppmärksammas. De egenskaper, som i förening med hvarandra och i väl afpassad fördelning sinsemellan bidraga till ett konstnärligt helt, såsom: smekande och sångbar melodi, sköna harmonier, bestämdhet i uttryck och klarhet i framställningssätt, samt det obeskrifliga *välljud*, som sätter kronan på verket, alla dessa faktorer förefinnes här för att göra totalintrycket öfvervägande godt». Vid granskningen af de särskilda sångerna, hvilkas rangskilnad han har svårt att afgöra, yttrar Norman om n:r 1: »Framför allt torde 'Fröjd och qval' vara tillkommen i ett inspireradt ögonblick . . . Denna förträffliga sång kunde hedra redan mycket kända namn.» Denna sin anmälan slutar han med följande karakteristik: »Kompositören visar sig i stilen som afgjord anhängare af framåtskridandets rigtning, med Schumann, och i den första och bästa sången af vår egen Söderman, till förebilder, men med tydliga förebud om sjelfständighet». Vid omnämnandet af »Sagorna» heter det: »En älsklig och mild stämning går igenom det hela, och slutet är särdeles sinnrikt både tänkt och utfördt.» Slutligen tager Norman i betraktande »Tre sånger» till ord af Klockhoff och yttrar sig då särdeles fördelaktigt om komponisten i följande ordalag: »Det är med en viss tillfredsställelse blicken dröjer vid musikalster, der bredvid ursprunglig, afgjord begåfning äfven artistiskt sinnelag och erfaren ordnande hand uppenbarar sig. Bland de nyare namn vi här i landet ega, är Körlings det, som i senare hänseendet förtjenar att i främsta rummet nämnas. Redan med anledning af hans föregående offentliga uppträdande som sångkompositör fäste ref. för sin del uppmärksamhet på det ovanligt konstnärliga i hr Körlings sätt att handhafva det ingalunda ovigtiga, men rätt ofta förbisedda eller rent af ringaktade element inom tonkonsten som kallas vetande (utan hvilket visserligen aldrig vare sig i sonat- eller visform något bestående kan åstadkommas) och dessa hr K:s nu framträdande sånger kunna blott stärka den fördelaktiga mening om honom som då uttalades . . .»

Dessa omdömen af Lud, Norman äro tillräckliga att karakterisera dir. Körlings kompositionsförmåga och göra en detaljerad granskning af hans arbete från vår sida öfverflödig, hvartill ock utrymme saknas. Hvad han för öfrigt verkat i tonkonstens tjenst framgår af den lilla biografiska skiss, som här följer.

August Körling är född år 1842 d. 14:e april i Kristdala (Linköpings stift) der fadern är organist. Redan höstterminen 1855 inskrefs han som elev i Musikal. akademien och hade vid 16 års ålder der tagit sin organistexamen med högsta betyget i alla hufvudämnena. Den unge »organisten» fick nu lof att bege sig hem för att blifva — konfirmerad, men efter väl beställdt prof äfven i den examen stälde den uppåtsträfvande unge musikern åter flygten till hufvudstaden och musikakademien, der han bl. a. fick tillfälle att åtnjuta Normans handledning i komposition och instrumentation under ett par års tid. Hans flit här inbringade honom åtskilliga jetoner; vid årsexamina lät han höra sig både som orgelspelare, pianist och violinist och assisterade som ackompagnatör i sångklassen. Att den blifvande sångkomponisten äfven sjelf var sångare framgår af ett skämtsamt yttrande af honom, då han berättar, att han i sin »grönaste ungdom under den älskvärde gubben Cronhamns ledning slog åhörarne med häpnad som styf 'altsångare', den der ej baxnade för de Händel'ska recitativerna».

Körlings sjelfständiga verksamhet som musikidkare tog sin egentliga början med hans bosättning i Ystad, der han samtidigt blef organist och musiklärare vid Allmänna läroverket 1866. Denna stad var då lyckligt lottad med en hop goda röster, såväl manliga som qvinliga, äfven med nitiska vänner af tonkonsten, bland hvilka i första rummet den gode sångaren, apotekaren G. Smith, Salomon Smiths fader. Här var ett tacksamt fält för den unge musikern, och det dröjde ej länge innan han hade en rätt dugtig kör att leda och ett par goda solister att »föra i elden». Detta musiksällskap kunde, svårt nog i en landsortsstad, uppehållas i 12 à 14 år, och det var ej bara småsaker, som af detsamma presterades. Så gafs af detsamma körer ur »Idomeneo», »Orpheus» af Gluck, »Lohengrin», »Tell», »Den stumma», »Den bergtagna» m. fl., A. F. Lindblads bekanta körstycken, större körer af Gade, Mendelssohns »Loreley»-final och stycken ur hans »Walpurgisnacht» och »Paulus», Schumanns »Zigeunerleben» och stycken ur »Paradies und d. Peri», Heises »Efteraarsstormene», Hallströms »Blommornas undran», Södermans »Visor i folkton» och fruntimmerskörerna, Meinardus' »Rolands svanesång», scener ur »Frithiofs saga» och »Skön Ellen» af Max Bruch m. m. I den sistnämnda hade den unga Dina Niehoff (Edling) tillfälle att lägga i dagen sin lofvande sångtalang, och såväl hon som den unge Salomon Smith gjorde i denna kör sina första lärospån, likasom de i Körling hade sin första ledare på konstens bana.

Att Ystad eger en god och väl ledd »orkesterförening» är Körlings förtjenst. Densamma har nu existerat i mer än 10 år och kan snart fira sin tillvaro med den 150:de soarén. Äfven qvartettsången florerar derstädes, och föreningen T. N. I:s kör är ganska framstående hvarjemte sången vid läroverket är mycket god, allt saker som länder Körling till berömmelse. Körling är tillika en utmärkt orgelspelare.

Utom de ofvan utgifna sångverken

har hr Körling skrifvit åtskillig kammarmusik, ballader för soli och kör, ouverturer, och festmarscher för orkester. Intermezzot »Ett litet huskors» samt en mängd tillfällighetsmusik, bl. a. en större kantat för soli, kör och orkester till sällskapet W. W:s 50-årsfest. August Körling är sedan 1888 ledamot af kgl. Musikaliska akademien.

Joh. Seb. Bachs Mattheus-Passion.

Det beudransvärda musikaliska monument, som Joh. Seb. Bach rest sig med sin »Passionsmusik efter Mattheus», var förlidet år 160 år gammalt. År 1723 mottog Bach i en ålder af 38 år anställning vid Thomasskolan i Leipzig efter att ha varit kapellmästare hos fursten af Anhalt-Cöthen från 1717 — som det tycktes de sex lyckligaste åren af hans lefnad, — och i Leipzig skapade han sina största verk. Denna Mattheus-Passion, som A. B. Marx i sin förtjusning kallat »det femte evangeliet», betecknas, jemte många andra af Bachs mäktiga skapelser på kyrkomusikens område, som den sista och rikaste blomstringen af en genom århundraden dyrkad sida af konsten.

De olika slags verk, som bära namnet »Passionsmusik», betraktas nu för tiden som uteslutande tillhörande den protestantiska kulten, medan denna musik likväl har den katolska kyrkan att tacka för sin uppkomst. Betraktandet af utvecklingsgången från den första urgamla brodden kan endast bidraga till begreppet om och rätta intrycket af passionsmusikens märkvärdiga kraft. Den af musiken understödda, halft berättande halft dramatiska framställningen i kyrkan af den kristliga pinohistorien i påskveckan kan följas tillbaka sju eller åtta århundraden. I det sixtinska kapellet blef pinohistorien långt före Palestrinas tid framställd sålunda, att en sångare hade att sjunga evangelistens ord, en annan frälsarens, medan en tredje representerade alla de öfriga förekommande personerna. Emellanåt uppträdde folket som kör.

Den evangeliska kyrkan upptog i sin liturgi dessa passionsspel, och efter Luthers anordning blef hvarje Långfredags förmiddag Herrens pinohistoria sjungen på tyska af en på en enda ton psalmoderande andelig framför altaret, ena året efter en af evangelisterna, ett annat år efter en annan. Ingen kör afbröt denna handling. Efter hand emot slutet af 16:de århundradet begynte den musikaliska delen af denna kyrkohögtidlighet att göra sig mera gällande. Kör tillkom, arior och duetter inflätades, och man sökte att bättre karakterisera de bibliska personligheterna. Denna långa gradvisa utveckling nådde i Tyskland sin första kulmination med de fyra Passionerna efter Mattheus, Marcus, Lucas och Johannes (1665) af Heinrich Schütz samt med »Das Leiden und Sterben unsers Herrn und Heilands Jesu Christi» (1572) af den brandenburgske kapellmästaren i Königsberg Joh. Sebastiani. Den sistnämnde står, genom det kontemplativa elementet, de inflätade koralerna och det genomgående instrumental-ackompagnementet Bachs Passionsmusik närmast.

Med det 18:de århundradet antog i Hamburg Passionsmusiken en ny form. Till den ingalunda alltid bibeltrogna evangelie-texten lade man förutom menighetens kyrkomelodier åtskilliga fromma och allmännyttiga betraktelser. Ett mera bekant försök bland dessa klagande poesier, dessa ur pietistisk åskådning härflutna Passionsdikter, var »Der für die Sünde der Welt gemarterte und sterbende Jesus» af den hamburgske rådsherren Brockes. Denna text blef satt i musik af Keiser, Mattheson, Telemann, Händel (alla verkande i Hamburg) o. a. Det var dessa herskande poetiska och religiösa åskådningar, som födde det gigantiska storverk, som skänktes oss af Joh. Seb. Bach.

Bachs Passionsmusik är otvifvelaktigt beräknad för kyrkan och bildar en liturgisk beståndsdel af den protestantiska gudstjensten. Dock har Passionsmusiken ingalunda en så fast position i denna, som messan har i den katolska, i det den mer har oratoriets karaktär och således mycket lättare låter skilja sig från gudstjenstens liturgiska del. I Bachs »Passion» berättar evangelisten (tenor) pinohistorien med bibelns ord. Kristus (bas), Petrus, Judas, Pilatus, Judarna, o. s. v. taga omvexlande till ordet under berättelsen och gifva dramatiskt lif åt det hela. Till alla momenter, som synnerligen väcka känslor och betraktelser knytas arior, körer, koraler, dels af en verklig, dels af en ideel menighet. Mäktiga körer, i hvilka menigheten hängifver sig åt fromma betraktelser, inleda och afsluta verket.

Till det lyriska elementet, som är grundtonen i detta oratorium och tillika träder starkt fram i det yttre, sluter sig i väsentlig grad det episka och det dramatiska. För en och hvar af dessa tre uttrycksformer är Bachs Mattheus-Passion ett mönster. Vare sig berättelsen går öfver till sköna, känslofulla arier, eller mäktiga dramatiska körer slå ned som en blixt eller aflösas af blida och innerliga koralers uthållna och lugnande toner, är det icke lätt att säga, hvad som förtjenar främsta rummet. Det är dock helt visst de lyriska partierna, hvilka framförallt afspegla komponistens djupa och egendomliga känslolif och uppnå den sublimaste höjd.

Genast det första numret, kanske det märkvärdigaste i hela verket, är ett polyfont under, hvars snillrika konst man beundrar utan att känna sig öfverväldigad deraf. Det är en dubbelkör af Zions döttrar och de troende, i hvilken silfverklangen af en tredje, högre anbragt kör af gossröster blandar sig. Man kan ej tänka sig någon mera majestätisk portal till en götisk domkyrka, hvarmed man med all rätt sammanliknat denna »Mattheus-Passion». Af ariorna äro de betydligaste sådana, i hvilka mäktiga delar af körerna äro underlagda solostämmorna; dit hör tenorarian i c moll (n:r 26). altarian »Ack, nu är min Jesus död» och andra. Äfven de många små ariorna visa alltid sinrikhet och djup. På grund af deras stora antal är det lika svårt, som i fråga om körerna, att utpeka dem, som kunna räknas till de bästa. Ariorna äro också här (som i de gamla oratorierna öfver hufvud) genom sin föråldrade form och den för vår tid fattiga instumenteringen mindre anslående för den stora publiken. Ofta beledsagas sångstämman endast af oboe och violoncell eller flöjter och bas, medan dessa två eller tre instrument hvart för sig går sin sjelfständiga väg i strängt kontrapunktiskt förhållande till hvarandra. Det, i synnerhet när orgeln utelemnas, tunna ackompagnementet och frånvaron af metall-instrument gifva dessa arior ett påfallande oskyldigt, allvarligt men också egendomligt uttryck. Efter det långa ovanliga uppträdandet af figurerande oboer och flöjter klingar det högst uppfriskande, när en violin ledsagar den sköna altarian i andra delen. Mindre ariesatser af beundransvärd enkelhet och renhet, såsom t. ex. »Du lieber Heiland, Du», »Golgatha» med två djupa oboer eller klarinetter o. s. v. finnas i ej ringa antal. (Rikare instrumentering användes nu.)

Om också de episka partierna äro mera underordnade, hafva de likväl kraf på högt intresse. Evangelistens recitativer framvisa i deklamationen ett lif och en kraft, som stundom förekommer våldsam. Den lugnt flytande berättelsen i de klassiska italienska recitativerna passar ej för Bach, hvars egendomlighet det är att öfverallt finna uttryck för det karakteristiskt betydelsefulla, om det också måste ske på skönhetens bekostnad. Det höga tenorläget, hvari Bach låter evangelisten recitera sin berättelse, synes i vår tid något betänkligt och låter ej nog förklara sig af den tidens lägre orkesterstämning.

Bach måtte ha disponerat öfver en sångare, som hade en ovanlig förmåga att recitera tydligt i detta höga röstläge, en slags *haute-contre*, såsom fransmännen kalla en, efter hvad det synes, förolyckad sorts tenorstämma, hvilken närmar sig alten. En vacker idé, som icke lätt undgår uppmärksamhet, är den, att allt hvad Kristus sjunger ständigt är omgifvet af ståkinstrumentens långt uthållna toner, liksom af en ... gloria, medan evangelistens, apostelns

och de andras recitativer endast stödjas af korta basnotor.

Det dramatiska elementet gör sig ständigt gällande i de handlande personernas tal och träder med afgjord kraft synnerligen fram i Judarnes körer i andra afdelningen, Det fins i dessa en gripande verkan och en naturlig styrka, som icke är sökt, och som verkar emedelbart och storartadt. Detta är så mycket mer beundransvärdt, som just det dramatiska uttrycket otvifvelaktigt är det element i musiken, som en senare konstepok med synnerlig framgång utvecklat till en hög grad af karakteristik och kraf. Huru mycket Mendelssohns mest anslående körer stå i skuld till dessa Bachs förebilder, inser lätt den uppmärksamme iakttagaren.

Såsom ett helt gör Bachs »Mattheus-Passion» ett djupt och alldeles egendomligt intryck, och vid ett godt utförande långt mäktigare intryck än man väntar efter att ha studerat partituret. Äfven om åhöraren finner ett och annat besynnerligt eller till och med känner sig mindre behagligt berörd, skall dock allt detta blifva utan inflytelse på totalintryckets makt och egendomlighet. Detta jätteverk är en uppenbarelse, den högsta kulmination af en konstrigtning, som man obetingadt måste beundra såsom upphöjd, äfven om den icke längre är vår egen.

Man ger Zelter rätt, när han kallar Bach en verld för sig; man känner att det är ett allenastående konstverk, likasom dess skapare var allenastående, och derför frestas man nästan att afstå från alla jämförelser.

Bachs store samtida, Händel, hvars »Messias» behandlar samma ämne som passionsmusiken och ovillkorligen faller i tankarna, uppenbarar från först till sist samma äkta fromhet. Men medan det 17:de århundradets stora pietistiska rörelse påtryckt Bachs mästerverk sin stämpel, är hos Händel allting friare, ljusare och gladare. De tröstande, uppmuntrande, befriande momenterna äro hos den mer universelle mästaren långt talrikare, och han uppehåller sig längre vid dem och betonar dem med mera eftertryck. Öfver hela »Mattheus-Passionen» hvilar som ett tungt sorgflor en djup, gripande men nästan oafbrutet mörk och ofri fromhet, som aldrig öfvergifver betraktelsen öfver egen syndighet. Denna anmärkning må ingalunda uppfattas såsom förringande utan blott som historiskt karakteriserande. Att det lyckats Bach att utan ängslig sträfvan hålla alla verldsliga och sinliga elementer fjärran från sin märkliga musik och likväl på ett så begränsadt område af det menskliga känslolifvet oafbrutet intressera och upplyfta åhöraren, det är det bästa beviset på storheten och kraften hos hans snille och känsla.

Den fulla njutningen af ett sådant verk kan dock endast den hafva, som möter det välberedd och förmår tränga in i den konstnärliga teknikens svårfattliga djup. Denna frihet och konst i behandlingen af den polyfona satsen är för de studerande en guldgrufva. Förutom någon teknisk insigt, fordras också historisk uppfattningsförmåga för att rigtigt värdera detta verk. När man vill mottaga det rätta intrycket, uppnå den fulla njutningen af en stor framtids minnesmärken, må man då hålla tillbaka sina moderna åskådningar, det man är van vid eller omfattar med individuel förkärlek och sympati, samt, om man också någon gång skulle stöta känselhornen, hastigt åter draga in dem.

(Ur danska »Musikbladet»).

Musikbref från Berlin.

Othello.

Verdis mångomtalade opera *Othello* gick den 1:sta februari för första gången öfver operan i Berlin. Framgången var god. Salongen var fylld med en högtidsklädd publik, hvilken med intresse följde handlingen och frikostigt lönade de uppträdande artisterna med applåder.

I denna sin sista opera har den italienske mästaren gått än mera från sitt fordra jag, än i »Aida». Den forne ensidige melodikern är med få undantag (Desdemonas slummersång i sista akten) nästan helt och hållet försvunnen, Verdi har här ej haft så mycket för afsigt att skrifva läckerbitar för virtuosernas strupar, som att skapa ett musikaliskt drama, der i första rummet hänsyn tages till handlingen och karaktären samt en rigtigt deklamerad text. Men så har han också haft en librettoförfattare, som operakomponisterna kunna med fog afundas honom. *Arrigo Boito*, »Mefistofeles'» komponist, har så väl förstått omskapa det Shakespeareska dramat till en operatext, att det hvarken förlorat något af sin karaktär eller gifvit komponisten hufvudbry.

Förvånande är att en åldring kunnat så väl tillgodogöra sig den nyare tidens fordringar på ett musikdrama, att han kunnat så öfvergifva sitt forna jag, för att ändå på det nya området visa sig som mästare. Orkestern är helt och hållet modernt behandlad och i instrumenteringen visar komponisten en uppfinningsförmåga och ett sinne för pikanta klangeffekter, som ovilkorligen kommer en att tänka, att han födts en mansålder för tidigt, och beklaga att han fått slösa bort sin bästa tid och sina bästa krafter på andra uppgifter än dem han förelagt sig i sin »Othello».

Ty den har verkligen många stora förtjenster, mycket annat som förtjenar beundran, än det, att den skrifvits af en man som redan öfverskridit sjuttiotalet.

I första akten fängslar oss genast den förtjusande stämningsfulla kärleksduetten mellan Othello och Desdemona, hvilken komponisten, följande en lycklig idé, låter ingå som en kontrast mot det senare olyckliga missförstånd, hvilket bildar dramats hufvudinnehåll och leder till den ödesdigra katastrofen. Dramats tredje hufvudperson, Jago, hvilken genom sina intriger uppväcker Othellos svartsjuka, är en i såväl musikaliskt som dramatiskt hänseende mästerligt tecknad personlighet och bildar obetingadt styckets mest intressanta personlighet. Den långa scenen mellan Othello och Jago i andra akten är ock af stor musikalisk skönhet och af synnerlig kraftig verkan. Af synnerlig effekt och särdeles välgörande verkan såsom kontrast mot den passioneradt upprörda duon mellan Othello och Jago är den stämningsfulla hyllningskör, under hvilka cyprieuserne frambära sina skänker åt Desdemona. Och ett mästerstycke i sitt slag är den derpå följande qvartetten mellan Othello Desdemona, Jago och Emilia.

I tredje akten åter har Verdi visat en sjelfbeherskning som är värdt allt beröm, då han, afseende från den afgjorda succès, som helt lätt kunnat vinnas, om han låtit akten sluta med den effektfulla scen, der Othello i närvaro af Venedigs sändebud och en lysande omgifning låter sin svartsjuka bryta ut i fullt raseri mot Desdemona, hvilken scen ej skulle förfelat att »draga» applåder, i stället, tillgodoseende dramats fordringar på klarhet, låter Othello och Jago på tu man hand afsluta akten, på det ingen villrådighet må råda med afseende på den sedna res karaktär och motiver, eller den förres egenskap af offer på samma gång som tyrann.

Fjerde akten börjar med Desdemonas »slummersång», om den så må kallas, och hennes afsked från lifvet. Den hemska derpå följande mordscenen är just ej egnad att väcka åskådarnes sympati om ock åhöraren finner sig tilltalad af musiken. Oaktadt man ej kan neka till operans afgjorda framgång isynnerhet på grund af andra och tredje akterna, kan ej nekas till att publiken förhöll sig temligen kylig efter sista aktens slut. Åtminstone hvad operan beträffar, ty annars erbjöd salongen den temligen lifliga anblicken af huru de tacksamme åhörarne i vild flykt störtade på dörren, för att i garderoberna öppna en ännu vildare kamp om sina egodelar.

Rolbesättningen här var: Othello — her *Sylva*, Desdemona — fröken *Leisinger*, Jago — hr *Bulss*, Emilia — fröken *Rothauser*. Cassio — hr *Alma* m. fl.

Af dessa framstodo isynnerhet herr Bulss, hvilken af Jagos svåra parti gjorde något alldeles mästerligt. — Orkestern leddes af hofkapellmästaren *Sucher*.

Som en egendomlighet må nämnas,

att operan saknar ouverture, så att kandlingen börjar omedelbart med orkesterns första insats.

A. P.

FÖLJETONG.

En konsert af Jenny Lind.

Ett lefnadsminne upptecknadt af *A. Godin.*

Under första hälften af femtiotalet, då drottning Victoria af England gjorde ett besök i Tyskland och några dagar uppehöll sig som gäst hos prinsen af Preussen på Stolzenfels vid Koblenz, hörde till programmet för de fester, som med anledning af det höga besöket förbereddes, äfven en konsert, hvartill berömda tonkonstnärer från alla håll voro inbjudna. Bland dessa befann sig äfven den i sitt ryktes zenith stående Jenny Lind.

Konserten egde rum på slottet i Koblenz inför en inbjuden elit-publik, hvilken innefattade en hel rad furstliga personer. Alla stadens musikvänner, som ej hade förhoppning att blifva inbjudna, tröstade sig med den utsigten, att en offentlig konsert i någon af de offentliga musiksalarne skulle bereda dem tillfälle att få njuta af den ovanliga föreningen af så många musikaliska storheter af första rangen.

I synnerhet längtade många att få höra den svenska näktergalen. En särskild händelse, som gjorde ett behagligt intryck, kom att sätta denna önskan i förgrunden och blifva ett samtalsämne inom stadens familjer. En dag vid middagstiden klappade en liten hand på dörren till det rum Jenny Lind bebodde i hotell Bellevue. »Stig in!» svarades det inifrån rummet, och en omkring tioårig flicka steg derefter med dröjaade steg öfver tröskeln. Den lilla svängde en skolväska i venstra handen, rigtade sina stora talande ögon på sångerskan, som, då hon frågade hvad flickan ville, fick till svar den frågan: »Är ni Jenny Lind?» Då denna fråga besvarades jakande utbrast den lilla: »Ack, sjung någonting för mig! Alla menniskor tala om hur vackert ni sjunger, min pappa vill inte ta mig med på konserten för det är så dyrt.» Den älskvärde sångerskan smålog, bad flickan lägga från sig väskan och öfverkläder, hvarefter hon satte sig till pianot. Svenska och tyska folkvisor samt Taubert'ska barnsånger följde nu den ena efter den andra i en ström af de skönaste toner och trängde genom det öppna fönstret ut i det fria, lockande en mängd åhörare på gatan och till hotellets matsal. Det var första gången Jenny Lind lät höra sig der efter sin ankomst. Då det förtjusta barnet i hemmet mottogs med förebråelser för att hon kom hem en hel timme efter det hon slutat i skolan, afvärjde hon bannorna med de orden: »Jag var bara hos Jenny Lind!» Den lilla var dotter till den då så omtyckte romanförfattaren Gustaf vom See (von Struense).

Den i Koblenz så lifligt efterlängtade konserten blef ej af; sångerskan ansåg det icke passande att, såsom inbjuden af prinsen af Preussen, gifva en konsert för egen räkning i staden. Omedelbart efter de höga gästernas afresa meddelade tidningarne att Jenny Lind och Clara Schumann skulle gifva en konsert i Ems.

Fyra unga fruntimmer, alla musikaliska, alla af ett lifligt temperament, beslöto då att samfäldt göra en resa till Ems. Vi påtingade genast biljetter genom en der boende vän, togo följande dag en vagn och foro af till badorten. Man lefde då ännu i den antediluvianska tiden, då man ej öfverallt anförtrodde sina uppdrag åt »tråden» och sin egen befordran åt ångan.

Det var den herrligaste sommardag. Uppfriskade af den vackra resan utefter åstranden af Lahn, kringdoftade af nyutslaget hö, med en klarblå himmel öfver oss anlände vi ungefär en timme före konsertens början till Ems, stego af vid societetshuset och begåfvo oss i glad förväntan till trädgården, der vår vän skulle vänta oss med konsertbiljetterna. Denne mötte oss, redan på långt håll gestikulerande, med dunderslaget att alla biljetter voro utsålda innan vår beställning inträffade. Vår första häpnad åtföljdes af en så liflig bedröfvelse, som endast ungdomen kan känna vid en sviken förhoppning om en stor glädje. Men vi voro icke hågade att gifva oss vid första stöten utan skyndade till lokalen för biljettförsäljningen. Denna var stängd, och vi blefvo nu stående nere vid början af trappan, som redan började att fyllas af folk, som varit lyckligare än vi, förgäfves uppmanade af en bekant, som bevisade oss omöjligheten af att erhålla biljetter, att slå oss ned i trädgården. Redan begynte den tillströmmande menniskohopen, mellan hvilken vi trängdes hit och dit, att glesna, då ur djupet af mitt hjerta den sucken trängde sig fram: »Det är förfärligt att behöfva vända om!» Då ljöd en röst bredvid mig: »Ni vill på konserten?» och då jag blickade upp, såg jag ett par vänliga ögon, tillhörande en ståtlig man, blicka ned på mig. — »Vet ni något medel?» — »Jag har ofta hört Lind sjunga», sade han helt lugnt, i det han räckte mig biljetten, »roa er nu rigtigt!» — Med en glädjestrålande blick lät jag den thaler, som jag hade i beredskap, i fall lyckan skulle gynna mig, glida ned i hans hand. Hvem min hjelpande genius var, har jag aldrig fått veta, men himlen välsigne honom för hans goda gerning! En nick till vännnorna, som afundsjuka sågo efter mig, och så flög jag uppför trappan. Under aftonens lopp fick jag likväl den trösten att få höra det mina reskamrater fingo deltaga i njutningen af konserten; de hade nämligen straxt efter konsertens början lyckats besticka galleriets Cerberus och komma in i salen. Den som gaf mig denna glada underrättelse var just densamme bekante som jemt upprepat sitt »Omöjligt?» »Är ni här?» frågade han förbluffad. »Ja, än ni då!» — »Som ni ser.»

»Ja men hur!» och så berättade han att han passat på ett ögonblick, då kassören öppnat ett fönster för att släppa in frisk luft. Med blixtens hastighet hade han lyckats svänga sig in i rummet, ryckt till sig från bordet en biljett, som säkert var reserverad för någon som försenat sig, lemnat pengar på bordet och lika hastigt begifvit sig ut i det fria, innan den öfverrumplade biljettförsäljaren hann sätta sig till motvärn.

Dessa i sig sjelfva obetydande händelser anföras endast till bevis på den entusiasm hvaraf alla lifvades då tillfälle erbjöds att få höra den stora sångerskan. Och denna entusiasm var också helt naturlig!

Då jag ofta fått tillfälle att vistas i större städer, har jag lärt känna de flesta musikaliska storheter, som under de sista fyrtio åren låtit höra sig. Om Jenny Lind måste jag dock ännu i dag bekänna, att jag aldrig funnit hennes like. Efter sitt giftermål nyss återkommen från Boston till Europa, stod hon då på höjden af sin konstnärlighet och med den sköna stämman i sin fulla friskhet. Hur ädelt hennes själfulla qvinlighet och högpoetiska konstnärsnatur kom till uttryck i sången, likasom den religiösa kraft, hennes varma hjerta nedlade i oratoriet, är ju verldsbekant. Jennys benämning »den svenska näktergalen» har genom allt för mycket användande blifvit utsliten men är allt för träffande för att kunna alldeles undanträngas. Synnerligast hennes klagande sånger grepo verkligen hjertat såsom näktergalens klagotoner. Det fängslande behaget hos hennes naiva folkvisor, oskulden i uttrycket kan ej med ord beskrifvas, endast svagt antydas. Af det rikhaltiga dels lyriska, dels oratoriska programet var dock intet som gjorde mäktigare intryck än arian ur »Skapelsen»: »På starka vingar lyfter sig etc.» Omvexlande med den hänförande sången lifvade fru Clara Schumann åhörarne med sitt mästerliga pianospel. Att *endast* dessa båda konstnärinnor denna afton fylde programmet måste anses för en verklig lycka. Clara Schumann, som då hunnit några år in på trettiotalet, hade nyss återkommit från den sista konstresa hon gjorde med sin olycklige make. Strax efter de lysande framgångar, som åtföljde denna resa inträffade den katastrof, som för alltid omhöljde den store musikerns själ med vansinnets mörker. Den ädla hållning och det lugna uttryck, hvar-

med hon satte sig ned vid flygeln, den ideala klarhet och innerlighet, hvarmed hon tolkade Bach, Chopin och Schumann, särdeles dennes »pianokonsert», gaf ingen aning om den börda, som tryckte hennes själ. Några dagar förut hade en bekant från Düsseldorf berättat mig om Robert Schumanns tilltagande lidande och om den heroism med hvilken hans maka stödde och ledde honom. Med varmaste deltagande fäste sig mina blickar vid den bleka, i sitt spel allt mera uppeldade konstnärinnan. I hela salen hörde man knappt ett andedrag till sista tonen af allt, hvad denna herrliga afton skänkte oss, hade förklingat.

Musikpressen.

På Abr. Hirsch's förlag utkommit:

Sullivan, Arthur: *Mikadon,* burlesk operett, potpourri för piano. Pr. 1,50.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Febr. 1. *6:te symfonikonserten* 1. Dente: Symfoni (d moll); 2. Söderman: »*Tannhäuser*», ballad med ork. (hr Lundquist); 3. Neruda, Fr.: *konsertstycke* op. 59. 4. Tschaikowsky: Symfoni N:o 1 (g moll) op. 13 — 2 Boito: *Mefistofeles* (Margareta, Helena: frk Ek; Pantalis, Martha: frk Jungstedt, fru Strandberg; Faust, Mefistofeles, Wagner: hrr. Strandberg, Nygren, Malmsjö) — 3, 5, 7, 9, 12, 14 Delibes: Lakmé (fr. 7/2 Mallika: frk Wolf) — 8, 10, 13, Meyerbeer: *Robert af Normandie* (Isabella, Alice: fruar Östberg, Edling; Robert, Bertram, Raimbaud, Alberti, en vapenhärold, en ceremonimästare: hrr. Lundmark, Sellergren, Strandberg, Grafström, Malmsjö, Rundberg; Helena: frkn. Flammand och Jenny Brandt.)

Vasa-Teatern. Febr. 1—14 Sullivan: *Mikadon* (25 ggn 15/2).

Vetenskaps-akad. Febr. 11. 3:dje kammarmusiksoarén af hrr. Aulin, Sjöberg, Carlsson, Bergström med bitr af hr Fr. Neruda och en musikälskarinna. 1. Sgambati, *stråkqvartett,* Dess dur. 2 Brahms: Pianotrio, Ess dur (hr Neruda); 3. Schubert: *Stråkqvintett,* C dur (bitr. hr Neruda).

Berns' salong *Matiné* af Stockholms allmsångfören., Qvartettsångareförb., Typograf. föreningens sångkör, kgl. operans körpersonal (för anskaffande af minnesvård på Aug. Edgrens graf).

Vår spådom att »Lakmé» skulle hålla sig uppe på scenen tycks ha gått i fullbordan, operan har sedan första representationen gått hvarannan speldag för nästan fulla hus. För tjugu år sedan kanske det ej varit möjligt, deremot kunde man då varit säker på att Meyerbeers »Robert» som nu efter 10 års hvila återupptagits skulle ha gifven framgång. Tiderna förändras, kritiken har nu från flere håll rigtat dödande hugg mot den gamla favoriten; den wagneristiska antisemiterna ha, likt prinsen af Granada i operan, trädt i kamp på lif och död mot Robert för att nedgöra »das Judenthum». Medgifvas måste, att vår tid fått ögonen öppna för många oegentligheter och ålderdomssvagheter i de äldre operorna, och detta gäller i ej ringa mån Meyerbeers med deras braskande effekter och odramatiska kaloraturpråal, men han delar i detta hänseende felen med sina samtida. Hvad som emellertid ej kan frånkännas honom är melodisk uppfinningskraft och mästerlig orkesterbehandling. Upptagandet här af ett så märkligt och epokgörande verk, som »Robert», anse vi alltså fullt berättigadt i och för sig. Operan håller sig ännu uppe på utlandets scener och har nyligen, efter hvad vi förnummit, gifvits flerstädes i Tyskland och Italien. En annan sak är om våra nuvarande operakrafter motsvara operans stora fordringar. Hvad de qvinliga partierna beträffar erkännes att detta var fallet. Fru Östberg sköter sitt svåra koloraturparti brillant, fru Edling är en lika intagande Alice som förr genom sin sång och sin personlighet. De manliga hufvudpersonerna voro ej lika väl representerade. Roberts parti är för svårt för herr Lundmark, som också synes mera generad än inspirerad af detsamma, hvarjemte den stolta ridderligheten och passionen hos den mellan de onda och goda makterna slitne fursten ej kommer till sin rätt. Hr Sellergrens röst lät i vissa momenter för svag och saknade den infernaliska glöd, som bör ge lif åt den demoniske frestaren i hans kamp för sonens eröfring åt sig och de onda makterna. Hr Strandberg sjöng vackert Raimbauds parti. Operan gick för öfrigt väl, ehuru med något långsammare tempi här och der, än man varit van vid. Balletten utfördes förtjenstfullt.

Den tredje symfonikonserten hade ett uteslutande nordiskt program, börjande med en svensk och slutande med en rysk symfoni, mellan hvilka herr Lundqvist med känd och erkänd talang föredrog Södermans ofta gifna »Tannhäuser»-ballad och herr Franz Neruda — som länge och väl tillhört norden, föredrog sitt förr på samma plats för något år sedan gifna konsertstycke (op. 59) med orkester, ett rätt originelt och intressant verk, som naturligtvis af komponisten sjelf utfördes med mästerskap. Herr Nerudas talang är af gedignaste art, och han vet att behandla sitt instrument med stor virtuositet och smak, hans ton är klar och uttrycksfull, sällan störd af det raspande ljud, som ofta verkar störande i violoncellspelet. Dentes symfoni, som endast en gång förut, i Musikaliska akademien, gifvits här, erhöll i början af förlidet år tredje priset vid den täflan, som egaren till »Concerthaus» i Berlin, har Medding utlyst. Symfonien utmärker sig ej genom synnerlig originalitet, om icke i scherzot med dess egendomliga rytmer, men är ett på klassicititens grund bygdt verk, vittnande om god formbeherskning samt smak i melodisk uppfinning och orkestrering. Symfonien utfördes berömvärdt under komponistens ledning, och publiken helsade med starka bifallsyttringar komponisten välkommen åter till ledning af hofkapellet och hyllade tonsättaren för hans förtjenstfulla verk.

Tschaikowskys symfoni är en intressant bekantskap, för hvilken vi ha skäl att tacka herr Nordqvist. Komponisten är hos oss mest känd genom sina originela och melodiskt sköna pianostycken samt här gifven kammarmusik. I denna sin första symfoni, komponerad vid 25 års ålder, har han lemnat fritt lopp åt sin rika fantasi, som stundom väl ystert tumlar om och har svårt att hejda sig och hålla sig inom formens skaklar. Friska idéer, pikant instrumentering, vackra melodisatser och en grundlig tonsättarkonst röjas i detta orkesterverk och öfverskyla de longörer och ungdomliga bizarrerier, som stundom framträda deri. Tschaikowsky är icke utpreglad anhängare af den nyryska musikskolan, han är dertill för mycket verkligt musikaliskt geni; han har äfven studerat för Rubinstein och står på samma grund som denne. Om första satsen i symfonien är bäst arbetad, så fängslar dock mer det vackra sångbara adagiot och det qvicka scherzot. Ett återhörande af symfonien skulle säkert mången önska.

Klassicitetens välde torde på intet musikaliskt område vara mera obestridt än på kammarmusikens. Man såg det ock på sista kammarmusiksoarén, der Schuberts qvintett tog priset framför sina förgångare. Sgambati och Brahms äro kända storheter af den nyare tiden, och deras verk innehålla åtskilligt vackert och framför allt pikant, synnerligen den förres qvartett, men den klassiskt organiska formfulländningen saknas. Brahms trio är dock af äldre datum och lättfattligare; den är komponerad 1868 och, som vi hört, till minne af Mendelssohn, om hvilken ett och annat i densamma påminner. Utförandet af första svåra qvartetten var ej fullt tillfredsställande, dess mer återgifvandet af de båda andra numren, i hvilka Fr. Neruda glänste med sitt ädla violoncellspel.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Under inöfning äro Verdis »Othello», Rossinis »Barberaren i Sevilla», hvari fröken Petrini utför Rosinas parti, samt Mozarts »Figaros bröllop.»

Kapellmästaren Nordquist har gjort ett kort besök i Berlin för att öfvervara första uppförandet derstädes af Verdis «Othello».

— Festföreställningar å de k. teatrarne skola ega rum under danska

kronprinsparets snart inträffande besök här i Stockholm. Å kgl. Operan antagas »Lakmé» komma att gifvas såsom festföreställning onsd. d. 19:de d:s.

En kyrkokonsert med intressant program och för behjertansvärdt ändamål gifves lörd. d. 15:de d:s i Östermalms kyrka kl. 1/2 8. Konserten är under kronprinsens beskydd anordnad af den välbekanta och värderade tonsättarinnan »Lago» och under hr Er. Åkerbergs ledning. Vid konserten medverka fru Edling, frökn. Jungstedt, Karlsohn, Riego, Wellander, samt hrr Ödmann, Lindström och Woltmann, hvar jemte fröken Ellen Nordgren och hr Salomon Smith åter komma att låta höra sig här. En vald musikkår af amatörer medverkar äfven. Programmet upptager saker af Söderman (»Kyrie» ur katolska messan) S. Bach, Mendelssohn (aria ur »Elias«, sjunges af hrr Ödmann). Tonsättarinnan »Lago» representeras af sin nya komposition »Stabat mater, nio nummer med körer och soli; en nyhet som i och för sig bör vara lockande.

Ett så tilldragande musiknöje och ett så godt ändamål skola säkert förmå samla en talrik publik till denna konsert. Biljetter säljas hos hofmumusikh. Abr. Lundqvist och sedan vid ingången till konsertlokalen.

Fröken Emma Holmstrand, hvars vackra sångtalang och behagliga personlighet vi under ett års tid lärt känna på kgl. operan, ger sönd. d. 16 d:s kl 1/2 2 en matiné i Musikal. akademiens stora sal, med biträde af fröken Märta Petrini, Sigrid Carlheim-Gyllensköld, Maria Rydberg, hrr prof. Ifvar Hallström, Lemon, Woltmann och Edberg. Fröken Holmstrand, som under sin anställning vid operan med bifall derstädes sjungit Zelida i »Konung för en dag», Benjamin i »Josef», Inez i »Leonora», Natalja i »Nordens stjerna» samt Venus i »Tannhäuser», ämnar nu fullborda sina sångstudier i utlandet. Säkerligen skall vår musikaliska allmänhet gynna den unga sångerskan med att talrikt besöka denna afskedskonsert, som äfven har ett ganska inbjudande program.

Filharmoniska sällskapets konsert hvarvid Bachs storartade »Mattheus-Passion» uppföres, kommer att ega rum härst. tisdagen och fredagen d. 4 och 6 mars, sannolikt i Östermalmskyrkan, om utrymme der är tillräckligt för dess utförande. Kören utgöres af omkr. 220 sjungande, deribland 35 gossar. Solister blifva: Fru Edling, fröken Wichman, hrr Lundqvist (Jesus), Max Strandberg, (Evangelisten) och Holm (i basariorna). Orkestern spelas efter Rob. Franz' partitur och recitativerna ackompagneras på orgel (konungens kammarorgel, som stälts till sällskapets tjenst). Flere förkortningar ha naturligt nog fått vidtagas i det vidlyftiga verket, isynnerhet i andra afdelningen. Recitativerna ha af kapellm. Hallén omarbetats i och för åstadkommande af rigtig deklamation och lämplig tonhöjd. Verket gifves med svensk text.

En matiné, som utan tvifvel kommer att locka fullt hus, gifves den 23 d:s i Berns' salong af vårt lands två mest omtyckte sångare, hrr Arvid Ödmann och Salomon Smith. Båda namnen utgöra en säker borgen för att programmet skall blifva både lockande och värdefullt, och helt säkert kommer denna matiné också att för vokalmusikens vänner inom hufvudstaden bli ett af säsongens evenement.

Operasångaren Gustaf Holm, bördig från Stockholm, hvars anställning vid operan i Rotterdam förlidet år omnämdes af oss, har, sedan operan der blifvit upplöst, återvändt hit och kommer att biträda vid Filharm. sällskapets konsert, der han skall sjunga baspartierna i »Mattheus-Passionen». Herr Holm kommer möjligen också att låta höra sig som gäst å kgl. operan under denna speltermin.

Karl Michael Bellmans 150:e födelsedag inträffade d. 4 febr., då Illustr. tidning innehöll flere intressanta illustrationer och artiklar om den snillrike skalden.

Sigrid Arnoldson-Fischhof uppträdde nyligen på k. teatern i Haag som Mignon och gjorde stormande lycka. Salongen var utsåld till förhöjda pris.

Olefine Moe har på Åbo teater med stor framgång uppträdt som Susanna i »Figaros bröllop».

Fröken Augusta Öhrström företager för närvarande en stor konserttur i Förenta staterna från Canada ända nedåt New-Orleans. Öfverallt väcker hon entusiasm och ställes i jemförelse med sångerskor af första rangen.

Mikael Bratbost har med afgjord framgång sjungit Alfreds parti i Verdis »Den vilseförda» å kgl. teatern i Köpenhamn.

Paris. »Bouffes-Parisien»-teatern har på senare tid haft mycken framgång med en ny operett »Cendrillonnette» af Paul Fevrier med musik af Serpette och Roger, visserligen utan större anspråk men angenäm och lättflytande. Ett mellanspel i gavottstil utmärker sig för stor finess.

London. »Her Majestys Theatre», som under senaste tiden varit förhyrd af ett aktiebolag, har i dagarne stängts, sedan bolaget förklarat sig insolvent. Icke mindre än 743 personer ha härigenom förlorat sysselsättning och bröd för dagen.

Dödsfall.

Behrens Joh. Diderik, sånganförare, född i Bergen 26 febr. 1820, kar nyligen aflidit i Kristiania. B. blef student 1841, var en af dem som 1845 stiftade norska studentsångarföreningen och har verkat mycket för utveckling af flerstämmig manssång i Norge. Han har varit ledare för åtskilliga sångföreningar och stått i spetsen för många sångarfärder, utgifvit samlingar för mansröster, sångböcker för skolor etc. Han begrofs den 4 febr. med stor högtidlighet i Kristiania.

Mollenhauer Heinrich, violoncellist, f. i Erfurt 1825, död, 64 år gammal, i Brooklyn (Newyork), der han grundat ett konservatorium. M. var 1852—55 anställd i kgl. hofkapellet i Stockholm, gjorde sedan under några år konsertresor i Sverige och Danmark, hvarefter han slog sig ned i Förenta Staterna.

Pahlman, Emil, kapellmästare och violinist, † i Åbo, 53 år. Han tillhörde förr Filip v. Schantz' kapell och har i hemlandet gjort sig känd som tonsättare och orkesterarrangör.

Musikbilagan N:o I.

Denna är under tryckning men hann ej blifva färdig att medfölja detta nummer. Bilagan, hvars innehåll synes å första sidan af detta nummer, utgifves således med det nästföljande. Då titeln på det lilla stycket af Ika måhända ej af alla förstås, vilja vi upplysa att ordet »bibelot» är en småsak, af hvad slag som helst, att uppställa på hyllor etc.

Hvarjehanda.

På konserten. »Beundrar ni inte detta herrliga konststycke? Är det icke som spårade man vingslagen af komponistens snille?» »Jo, kacklandet också.»

* * *

I tankarna. Damen: »På vårt sommarställe är det outhärdligt; man får inte en blund i sina ögon. Alldeles intill är en ladugård, der en oxe råmar oupphörligt med en så förfärlig stämma . . .»

Herrn (tankspridd): »Bas eller tenor?»

* * *

Svåra råttor. — »Det pris ni begär är oförskämdt», sade geheimerådet till kammarjägarn, som hade drifvit bort råttorna ur salen och skänken.

»Men, herr geheimeråd, betänk då. hvilket arbete jag haft. Jag hade att göra med råttor, som icke en gång er fröken dotters pianospel kunde fördrifva.»

Kongl. Konservatorium för musik i Leipzig.

Onsdagen den 9 April kl. 9 f. m. eger mottagningsprofningen rum. Undervisningen sträcker sig öfver harmoni- och kompositionslära, pianoforte, orgel, violin, viola, violoncell, kontrabas, flöjt, oboe, klarinett, fagott, waldthorn, trumpet, basun, harpa, — i solo-, ensemble-, qvartett-, orkester- och partituspel, direktionsöfningar solo- och körsång samt lärometod i förbindelse med öfningar i offentliga föredrag, musikens historia och estetik, italienska språket och deklamation och blifver meddelad af herrar: Professor *F. Hermann*, Professor D:r *R. Papperitz*, Organist vid St. Nicolai-Kyrkan, Kapellmästare Professor D:r *C. Reinecke*, *Th. Coccius*, Universitets-Professor D:r *O. Paul*, D:r *F. Werder*, Musikdirektör D:r *S. Jadassohn*, *L. Grill*, *F. Rebling*, *J. Weidenbach*, *C. Piutti*, Organist vid St. Thomas-Kyrkan, *B. Zwintscher*, *H. Klesse*, kgl. Musikdirektör Professor D:r *W. Rust*, Kantor vid Thomas-skolan *A. Reckendorf*, *J. Klengel*, Kammarvirtuos *A. Schröder*, *R. Bolland*, *O. Schwabe*, *W. Barge*, *G. Hinke*, *F. Gumpert*, *F. Weinschenk*, *R. Müller*, *A. Brodsky*, *P. Quasdorf*, *E. Schüecker*, *H. Sitt*, *W. Rehberg*, *C. Wendling*, *F. Gentzsch*, *P. Homeyer*, Organist för Gewandhaus Konserterne, *H. Becker*, Fru Professor *A. Schimon-Regan*, Herrarne *A. Ruthardt*, *G. Schreck*, *C. Beving*, *F. Freitag*, Musikdirektör *G. Ewald*.

Direktionen för härvarande *Gewandhaus-Konserter* medgifva det kongliga Konservatoriums manliga och qvinliga elever fritt tillträde icke blott till samtliga generalrepetitioner till de hvar vinter gifna *22 Gewandhaus-Konserterna*, utan i regeln också till *Kammarmusik-uppförande* som ega rum i Gewandhaus.

I Institutets rum äro i undervisningssyftning tre orglar uppställda.

I ändamål att meddela de dertill kompetenta *fullständigt utbildande för operan* är i det nya huset inrättad en *öfnings-skådeplats*.

Honoraret för undervisningen utgör 360 mark om året, som i tre terminer, påsk, michaelsmessan och jul, i förskott betalas med 120 mark hvarje gång. Dessutom skall erläggas 10 mark i inträdesafgift.

Utförliga prospekt utlemnas af direktionen kostnadsfritt, kunna äfven bekommas genom alla bok- och musikhandlare i in- och utlandet. **Leipzig** i febr. 1890.

Direktionen för Kongl. Musik-Konservatorium.

D:r OTTO GÜNTHER.

Undertecknad gifver fortfarande

PIANOLEKTIONER

Noggrann undervisning efter rationel metod meddelas till moderat pris. 2 nybörjare få förena sig om en timme. Nya elever mottagas och anmälning kan ske kl. 1—2 e. m. Olofsgatan 1 (Hötorget 6) 1 tr. upp öfver gården.

Frans J. Huss.

Hrr Kompositörer och Musikförläggare.

Musikaliska arbeten utföras bäst och billigast af

J. F. Lindblom

Litograf,

Stockholm, Saltmätaregatan 5.

(hörnet af Tegnérgatan.)

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Flyglar. Tafflar

Pianinos Orglar

Stockholm,

Drottninggatan 18. Allm. Telef. 600.

OBS. Gamla Instrument tagas i utbyte.

OBS. *Pianostolar*, ny konstruktion.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Musikaliska Konstföreningen.

De svenska och norska tonsättare, hvilka önska deltaga i nu utlyst täflan, behagade intill 1 Juni 1890 till Föreningens Expedition, stora Nygatan N:o 12, inlemna sina arbeten, hvarje särskildt sådant försedt med motto och åtföljdt af en förseglad skrifvelse, hvilken bör upptaga så väl det å arbetet belintliga motto, som ock författarens namn.

Stockholm i November 1889.

Styrelsen. (1036)

Föreningens fullständiga stadgar erhållas å dess expedition.

Isabella Beckman

Sångläraarinna

25 Kommendörsgatan.

(Se den större annonsen i Sv. Musiktidning för 1:a februari i år.)

Svensk Musiktidnings

MUSIKALBUM

III 1889.

Piano och sångstycken innehållande för piano: ***Henselt:*** *Kärleksro*, ***Klauwell:*** *Albumblad*, ***Reiser:*** *Vårfröjd*, ***Rubinstein:*** *Menuett*, ***Sjögren:*** *Melodi*, ***Tschaikowsky:*** *Elegisk romans*, ***Wenzel:*** *Friskt mod*. För sång: ***Söderman:*** *Visa* och *Koral*, ***Schubert:*** *Kärleksbikt*. Säljes i Musik- och bokhandeln samt hos tidningens Expedition till ett pris af **1 krona.**

OBS. Södermans *visa*, upptecknad ur minnet af Fritz Arlberg, äfvensom *koralen* äro ej förr utgifna, ***Schuberts*** *Kärleksbikt* hör till hans efterlemnade verk.

Pianon

utses och köpas för säkra köpares räkning af pålitlig och kompetent person, som väl känner hufvudstadens instrumenthandlare och alltid till nöjes utfört uppdrag af detta slag. Närmare upplysning å Sv. Musiktidnings byrå, Olofsgatan 1.

Undertecknad gifver fortfarande lektioner i **Sång, Dramatik, Plastik** och **Rolers inöfning**, om anmälan sker Onsdagar och Lördagar kl. mellan en qvart efter 10 till 11 f. m.

Sturegatan 24, 4 tr.

Signe Hebbe.

INNEHÅLL: August Körling (med porträtt). — J. S. Bachs Mattheus-Passion. — Musikbref från Berlin (Othello) af A. P. — Följetong: En konsert af Jenny Lind. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Dödsfall. Musikbilagan I. — Hvarjehanda. — Annonser.

STOCKHOLM O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1890.